

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4657/2019
18.04.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Биљане Драгојевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Маријана Тешановић и Стеван Анђелић, адвокати из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 948/18 од 31.05.2018. године, у седници одржаној 18.04.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 948/18 од 31.05.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 7554/2017 од 12.12.2017. године, ставом првим изреке, захтев тужиоца делимично је усвојен. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде вредности одузетог и екпроприсаног земљишта уписаног у лист непокретности ... КО ... и то парцеле број .../... у површини од 145 м2 и парцеле број .../... у површини од 150 м2 исплати 1.406.324,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 183.663,24 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом четвртим изреке, део захтева који се односи на законску затезну камату на досуђени износ трошкова поступка, почев од дана пресуђења па до дана извршности пресуде је одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 948/18 од 31.05.2018. године, жалба је усвојена и првостепена пресуда у побијеном усвајајућем делу одлуке о захтеву и трошковима поступка преиначена, тако што је одбијен захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде вредности одузетог и експроприсаног земљишта уписаног у лист непокретности број ... КО ... , парцеле број .../... површине 145 м2 и број .../... површине 150 м2 исплати 1.406.324,00 динара, са законском затезном

каматом почев од дана пресуђења до исплате и обавезан тужилац да туженом на име трошкова првостепеног поступка плати 72.000,00 динара, а на име трошкова жалбеног поступка 22.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде поступка се у ревизији конкретно не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 2005-2006. године, ради изградње, купио идеалне делове парцела у ..., ..., ..., након чега је по његовом захтеву извршена препарцелација по детаљном плану регулације коју је донео тужени. Тим планом су две од тако новоформираних парцела, предметне парцеле број .../... и .../..., предвиђене за улицу. Тужилац је у току 2007. године на тим парцелама затекао раднике ЈКП „ПУТ“ како асфалтирају пут по захтеву месне заједнице ..., након чега се неколико пута обраћао месној заједници и ЈП Заводу за изградњу града Новог Сада, али никакав договор у вези имовинских односа и исплате накнаде није постигнут. У време када је тужилац купио парцеле, а пре асфалтирања, на њима је већ постојао пут од земље, туцаника и шута. Тужиочев правни претходник је дозволио пролаз тим путем лицима која су имала куће околу, а тужилац ником није бранио да пролази туда. Тужилац је у јавној евиденцији непокретности уписан као власник предметних парцела, али на њима нема фактичку власт, јер оне у природу представљају јавну површину, улицу ... и приведене су намени. Ова улица опремљена је струјном мрежом, нелегалном водоводном мрежом уведеном од стране грађана, као и гасном и телефонском мрежом. Поводом ових парцела није вођен поступак експропријације, не постоји акт о одузимању земљишта, а тужиоцу никада за њих није исплаћена накнада. Вредност парцеле бр. ... износи 691.244,00 динара, а парцеле бр. .../... износи 715.080,00 динара, односно 4.767,20 динара по метру квадратном.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, позивом на одредбе члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 58. Устава РС обавезао туженог да тужиоцу плати 1.406.324,00 динара на име накнаде за земљиште које му је одузето, без претходно спроведеног поступка експропријације.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован захтев тужиоца, налазећи да је у време куповине парцела од стране тужиоца на њима постојао земљани пут који је коришћен од стране неодређеног броја лица, да је тужилац након куповине ступио у посед само оног дела купљеног земљишта које није коришћено као

улица – пут, а не и предметних парцела, које су уз сагласност његовог правног претходника коришћене као улица, и да се стога не може прихватити као правилан закључак првостепеног суда да је тужиоцу, независно од постојања земљаног пута, одузет посед спорних парцела 2007. године од стране туженог, када је извршено асфалтирање тог пута, јер су те парцеле фактички одузете од правног претходника тужиоца и приведене намени уз његову сагласност, а не од тужиоца.

По налажењу Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право, када је одбио, као неоснован, захтев тужиоца.

Тужилац заснива свој захтев на чињеници да је на његовим парцелама формирана улица и да је на тај начин извршена фактичка експропријација, због чега је тужени дужан да му плати накнаду за фактички заузете парцеле.

Чланом 1. став 1. Протокола уз Европску конвенцију за заштиту људских права прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине, те да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Ставом 2. истог члана, прописано је да претходне одредбе ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима и да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.

Према члану 58. Став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Фактичка експропријација постоји када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти од јавног и општег интереса, иако не постоји одлука – решење о одузимању земљишта. Она као фактички акт јавне власти предпоставља предузимање одређених радњи којима се мења карактер фактички заузетог земљишта, чиме се власник или корисник земљишта лишавају свог права и крајњи корисник сноси одговорност према њему уколико је земљиште приведено намени, а да му претходно није одузето, тако да у случају фактичке експропријације власник или корисник заузетог земљишта има право на одговарајућу накнаду у складу са одговарајућим правилима Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и Устава Републике Србије.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да у овом случају тужиоцу није повређено право својине на предметним непокретностима, нити је доведено у питање његово мирно уживање имовине, због чега се у овом случају не може применити изнето правно становиште. Ово са разлога, јер је у време куповине непокретности од стране тужиоца на њима постојао земљани пут који је коришћен од стране других лица, уз сагласност правног претходника тужиоца, а тужилац је након куповине ступио у посед само оног дела купљене непокретности који није коришћен као улица – пут. Стога, како тужиоцу није одузет посед спорних парцела 2007. године од

стране туженог, када је извршено асфалтирање пута, то је правилно одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован захтев тужиоца, јер нису испуњени услови за накнаду предметних непокретности у смислу Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 58. Устава Републике Србије.

С тога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић